

Brüsszel, 2025. szeptember 30.
(OR. en)

13388/25

Intézményközi referenciaszám:
2025/0305 (NLE)

AGRI 454
FAO 45
ENV 911
RGA 5

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. szeptember 29.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 564 final
Tárgy:	Javaslat A TANÁCS HATÁROZATA az Európai Unió által a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezmény Irányító Testületének tizenegyedik ülészakán az elfogadásra benyújtott egyes javaslatokkal kapcsolatban képviselendő álláspontról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 564 final.

Melléklet: COM(2025) 564 final

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.9.29.
COM(2025) 564 final

2025/0305 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezmény Irányító Testületének tizenegyedik ülészakán az elfogadásra benyújtott egyes javaslatokkal kapcsolatban képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

E javaslat tárgya az Unió nevében a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezmény (a továbbiakban: az Egyezmény) módosításával kapcsolatban az Egyezmény Irányító Testületének 2025. november 24–29. között tartandó tizenegyedik ülészakán képviselendő álláspont meghatározásáról szóló tanácsi határozat.

Az Egyezmény 2004-ben lépett hatályba. Célja az élelmezésbiztonság garantálása a világ élelmezési és mezőgazdasági felhasználású növénygenetikai forrásainak megőrzése, cseréje és fenntartható hasznosítása, valamint a hasznosításukból származó előnyök tisztességes és méltányos megosztása révén. Az Egyezmény legmagasabb szintű szerve az Irányító Testület. A testületnek az Egyezmény valamennyi Szerződő Fele tagja. Az Unió és minden tagállama az Egyezmény Szerződő Fele. Az Irányító Testülete módosításokat fogadhat el az Egyezmény és annak mellékletei tekintetében. Ezek a módosítások a Szerződő Felek kétharmada általi ratifikálás, elfogadás vagy jóváhagyás után lépnek hatályba.

Az Egyezmény alapján többoldalú hozzáférési és haszonmegosztási rendszer (a továbbiakban: MLS) jött létre a 64 legfontosabb (az Egyezmény I. mellékletében felsorolt), az élelmezésbiztonság és a kölcsönös függőség szempontjából alapvető fontosságú élelmiszer- és takarmánynövény tekintetében. A növénygenetikai források cseréjét egy standard anyagátadási megállapodás (a továbbiakban: SMTA) szabályozza, amely meghatározza az anyag szolgáltatójának és átvevőjének jogait és kötelezettségeit. Létrejött egy haszonmegosztást biztosító alap (a továbbiakban: BSF), amely mechanizmus biztosítja a többoldalú hozzáférési és haszonmegosztási rendszerből származó pénzügyi források fogadását és felhasználását a fejlődő országokban megvalósuló projektek finanszírozása céljából.

Az Egyezmény keretében 2013 óta folynak tárgyalások a többoldalú hozzáférési és haszonmegosztási rendszer felülvizsgálatáról a haszonmegosztást biztosító alapba áramló, felhasználói befizetésekkel származó jövedelem növelése érdekében. A tárgyalások a Többoldalú Rendszer működésének javításával foglalkozó nyitott eseti munkacsoport keretében zajlanak, amelyet az Irányító Testület 2013-ban hozott létre. A munkacsoport megbízatását 2015-ben, majd 2017-ben kibővítették, majd 2022-ben a munkacsoport újraalakult. Tizenegyedik és egyben utolsó ülészakára 2025. július 7. és 11. között került sor. A munkacsoport tevékenységének eredményeként elkészült egy intézkedéscsomag, amelynek elfogadását az Irányító Testület a 2025 novemberében tartandó tizenegyedik ülészakán fogja megvitatni. E csomag a következőket tartalmazza:

1. Az Egyezmény I. mellékletének kiterjesztése azzal a céllal, hogy a többoldalú hozzáférési és haszonmegosztási rendszer több növénygenetikai forrást tegyen elérhetővé.
2. Az SMTA felülvizsgálata a megállapodás feltételeinek hatékonyabbá tétele érdekében, tiszteletben tartva ugyanakkor a növénygenetikai források szolgáltatói és az azokhoz hozzáférést kapók érdekei közötti egyensúlyt.
3. Az Egyezmény I. mellékletének módosítását és az SMTA felülvizsgálatát kísérő állásfoglalás, amely a „digitális szekvenciainformációk” használatából származó pénzbeli hasznok megosztásával kapcsolatos elvárásokat hivatott kezelni. Az

SMTA nem tér ki a digitális szekvenciainformációkra – azaz a növényi genom olyan szekvenciáira, amelyek különböző jellemzőket vagy tulajdonságokat eredményezhetnek, és amelyek egyre fontosabb eszközt jelentenek a kutatás és a nemesítés szempontjából –, mivel jelenleg is vita tárgyát képezi, hogy pontosan mi tartozik ide. Például nehéz azonosítani a digitális szekvenciainformációk eredetét, vagy nyomon követni, hogy miként járulnak hozzá egy új termékhez, és ezért nehéz számszerűsíteni a felhasználásukból nyerhető és megosztható hasznokat.

A tárgyalások lezárására az Irányító Testület következő, 2025 novemberében esedékes tizenegyedik ülészakán kerülhet sor. Ez a határozat meghatározza az Egyezmény I. mellékletének kiterjesztésével és az SMTA felülvizsgálatával kapcsolatos uniós álláspontot.

Az Unió álláspontja szerint az I. melléklet hatályát a lehető legnagyobb mértékben ki kell bővíteni, és a csomag egyéb elemeit ehhez kell kötni. Az Egyezmény I. mellékletének kiterjesztése és az SMTA felülvizsgálata – amint hatályba lépnének – joghatással járna. Ennélfogva a Tanács felhatalmazása szükséges a tárgyalások kimenetelének elfogadásához, amennyiben az összhangban van az Unió álláspontjával.

E határozatnak hatályon kívül kell helyeznie a korábbi 12102/22 tanácsi határozatot is, amelyet a Tanács az Irányító Testület 2022. évi kilencedik ülészakája előtt fogadott el, mivel az csak az I. melléklet kibővítésére vonatkozik, az Irányító Testület soron következő tizenegyedik ülészakán tárgyalta egyéb kérdésekre azonban nem.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az Egyezmény jogilag kötelező erejű globális keretet biztosít az élelmezési és mezőgazdasági célú növénygenetikai források fenntartható megőrzéséhez, valamint egy olyan többoldalú rendszert hoz létre, amelyben az Egyezmény valamennyi részes fele nemcsak hozzáfér ezekhez az erőforrásokhoz, hanem osztozik is az ezek használatából származó előnyökben is. A javaslat célja az Egyezmény működésének javítása, ezért összhangban áll az uniós szakpolitikákkal a mezőgazdaság és a környezetvédelem terén, és támogatja azokat.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javaslat célja az Egyezmény keretében az élelmezési és mezőgazdasági célú növénygenetikai források felhasználásából származó hasznok igazságos és méltányos megosztása. Mivel ezen hasznokat a fejlődő országokban megvalósuló projektek finanszírozására használják fel, a javaslat összhangban áll az Unió nemzetközi partnerségi és fejlesztési politikájával, és támogatja azt.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatoknak a Bizottság javaslata alapján történő, Tanács általi elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervekben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése attól függetlenül alkalmazandó, hogy az Unió tagja-e a szervnek, vagy részes fele-e a megállapodásnak.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró aktusok. Ezenfelül a fogalom magában

foglalja azokat az eszközöket is, amelyek a nemzetközi jog szerint kötelező erővel nem bírnak, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”.

Az Irányító Testületet egy megállapodás, nevezetesen a FAO konferenciája által 2001. november 3-án elfogadott és 2004. június 29-én hatályba lépett Egyezmény hozta létre.

Az Európai Unió és minden tagállama az Egyezmény részes fele.

Az Irányító Testület által elfogadandó, tervezett jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. Az Egyezmény 12. cikke (4) bekezdésének, 23. cikkének és 24. cikke (2) bekezdésének megfelelően a tervezett jogi aktus a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz a Szerződő Felekre nézve.

A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem módosítja az Egyezmény intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik csak járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen anyagi jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt anyagi jogalapra kell alapítani.

Valamely, egyidejűleg több cél elérésére irányuló vagy több elválaszthatatlan és egymáshoz viszonyítva nem járulékos jellegű összetevőt magában foglaló tervezett jogi aktus esetében az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapját kivételesen a különböző vonatkozó jogalapok fogják képezni.

A tervezett jogi aktus célkitűzései és összetevői a mezőgazdaság és a környezetvédelem területével kapcsolatosak. A tervezett jogi aktus célkitűzései és elemei elválaszthatatlanok és egymáshoz viszonyítva nem járulékos jellegűek.

Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 43. cikkének (2) bekezdése és 192. cikkének (1) bekezdése.

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 43. cikkének (2) bekezdése és 192. cikkének (1) bekezdése, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Nem alkalmazandó

- **Arányosság**

Nem alkalmazandó

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése értelmében a választott eszköz az egyetlen lehetőség e javaslat céljának elérésére.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

Nem alkalmazandó

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Lásd lejjebb.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

A javaslat alapját a tárgyalások eredményeként elért szöveg jelenti, amelynek elfogadását az Irányító Testület 2025 novemberében tartandó tizenegyedik ülészakán fogják megvitatni. A szöveget a Többoldalú Rendszer működésének javításával foglalkozó nyitott eseti munkacsoport készítette, amelyet az Irányító Testület hozott létre. A csoport iteratív folyamat keretében dolgozott: a munkacsoport ülésein kidolgozták a szöveget, azt nyilvánosságra hozták, majd az észrevételek alapján átdolgozták. Az Egyezményhez csatlakozott valamennyi Szerződő Fél szakértőinek és érdekelt feleinek lehetőségük volt hozzájárulni ehhez a folyamathoz.

- **Hatásvizsgálat**

Nem alkalmazandó

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Nem alkalmazandó

- **Alapjogok**

A javaslat nem gyakorol hatást az alapjogokra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincs költségvetési vonzata.

5. EGYÉB ELEMELK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

Nem alkalmazandó

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az 1. cikk ismerteti az Unió által az Egyezmény Irányító Testületének tizenegyedik ülészakán (vagy azt követő ülészakáin) képviselendő álláspontot az Egyezmény I. mellékletének módosításaival és a felülvizsgált standard anyagátadási megállapodás elfogadásával kapcsolatban.

A 2. cikk ismerteti azokat a feltételeket, amelyek mellett az Unió által képviselendő álláspont eltérhet e tanácsi határozatban foglaltaktól.

A 3. cikk hatályon kívül helyezi az azonos tárgyú korábbi tanácsi határozatot.

A 4. cikk meghatározza e tanácsi határozat hatályának lejáratí napját.

Az I. és a II. melléklet tovább részletezi az 1. cikkben említett álláspontot.

A III. melléklet tovább részletezi a 2. cikkben említett feltételeket.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezmény Irányító Testületének tizenegyedik ülészakán az elfogadásra benyújtott egyes javaslatokkal kapcsolatban képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 43. cikke (2) bekezdésére és 192. cikke (1) bekezdésére, összefüggésben annak 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezményt (a továbbiakban: Egyezmény) az Unió a 2004/869/EK tanácsi határozat⁽¹⁾ révén megkötötte, és az Egyezmény 2004. június 29-én hatályba lépett.
- (2) Az Egyezmény 23. cikke és 24. cikkének (2) bekezdése értelmében az egyezmény által létrehozott Irányító Testület (a továbbiakban: az Irányító Testület) módosításokat fogadhat el az Egyezmény és annak mellékletei tekintetében.
- (3) 2025. november 24–29-i tizenegyedik ülészakán az Irányító Testületnek meg kell vitatnia és adott esetben el kell fogadnia egy határozatot az egyezmény I. mellékletének módosítására irányuló javaslatról, amelynek célja az élelmezési és mezőgazdasági célú növénygenetikai források kiterjesztése más, az említett mellékletben jelenleg szereplőktől eltérő forrásokra. Az Egyezmény I. mellékletében szereplő növénygenetikai források az Egyezmény által létrehozott többoldalú hozzáférési és haszonmegosztási rendszer (a továbbiakban: Többoldalú Rendszer) hatálya alá tartoznak.
- (4) Az Egyezmény I. mellékletének módosítására irányuló javaslatot az Irányító Testület egy intézkedéscsomag keretében fogja megvizsgálni, amely magában foglal egy, a Többoldalú Rendszer keretében történő anyagátadást szabályozó mintaszerződés, a standard anyagátadási megállapodás (a továbbiakban: SMTA) felülvizsgálatára irányuló javaslatot is.
- (5) Az intézkedéscsomagot a Többoldalú Rendszer működésének javításával foglalkozó nyitott eseti munkacsoport készítette, amelyet az Irányító Testület e célra hozott létre. Az Uniónak támogatnia kell az Egyezmény I. mellékletének javasolt módosításait és az SMTA felülvizsgálatát, mivel ezek várhatóan hozzájárulnak az Egyezmény fő célkitűzéseinek eléréséhez.

⁽¹⁾ A Tanács 2004/869/EK határozata (2004. február 24.) a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezménynek az Európai Közösség nevében történő megkötéséről (HL L 378., 2004.12.23., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2004/869/oj>).

- (6) Elfogadását, illetve azt követően, hogy a Szerződő Felek kétharmada ratifikálta, elfogadta vagy jóváhagyta azt, az Unióra nézve kötelező érvényű lesz az Irányító Testületnek az Egyezmény I. mellékletének a további élelmezési és mezőgazdasági célú növénygenetikai forrásokra történő kiterjesztését érintő módosításairól, valamint az SMTA felülvizsgálatáról hozott határozata. Ezért helyénvaló meghatározni az Unió által az Irányító Testület tizenegyedik ülészakán, vagy amennyiben azon nem születik megállapodás, bármely azt követő, e határozat érvényességi ideje alatt tartandó ülészakon képviselendő álláspontot.
- (7) Az Egyezmény I. mellékletének módosításai és az SMTA felülvizsgálata nem tenné szükségessé az uniós jog módosítását.
- (8) Annak érdekében, hogy az Irányító Testület tizenegyedik ülészakán, illetve – amennyiben a tizenegyedik ülésen nem születik megállapodás – valamely későbbi ülészakon esedékes tárgyalások során biztosítani lehessen a szükséges rugalmasságot, az Uniót fel kell hatalmazni arra, hogy e határozat összefüggésében elfogadja az Irányító Testület által az Egyezmény I. mellékletének módosításaival és az SMTA felülvizsgálatával kapcsolatban elfogandó határozat kisebb technikai változtatásait, feltéve, hogy ezek a változtatások nem változtatják meg e határozat lényegét.
- (9) Ezt a határozatot korlátozott ideig kell alkalmazni, amelyet követően – amennyiben nem fogadták el az Egyezmény mellékletének módosítását és az SMTA felülvizsgálatát – a Bizottságnak értékelnie kell e határozat hatékonyságát, és javaslatot kell tennie alkalmazásának meghosszabbítására, illetve egyéb módon történő módosítására vagy hatályon kívül helyezésére.
- (10) Az Egyezmény Irányító Testületében az Unió által képviselendő álláspont meghatározásáról szóló korábbi 12102/22 tanácsi határozatot hatályon kívül kell helyezni, mivel az nem tükrözi a Többoldalú Rendszer működésének javításával foglalkozó nyitott eseti munkacsoporton belüli fejleményeket,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

- (1) A növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) Irányító Testületének 2025. november 24. és 29. között tartandó tizenegyedik ülészakán vagy – amennyiben azon nem születik megállapodás – bármely későbbi ülészakon az Egyezmény I. mellékletének a többoldalú hozzáférési és haszonmegosztási rendszer hatályának kiterjesztésére vonatkozó módosítása, valamint a felülvizsgált standard anyagátadási megállapodás elfogadásával kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont az egyezmény I. melléklete módosítástervezetén és a felülvizsgált standard anyagátadási megállapodás tervezetén alapul, az e határozat I. és II. mellékletében foglaltak szerint.
- (2) A felülvizsgált standard anyagátadási megállapodás által létrehozott kötelező befizetési rendszer az Egyezmény I. melléklete módosításának hatálybalépésével kapcsolatos feltételektől függ.

2. cikk

Amennyiben az 1. cikkben említett álláspontot várhatóan befolyásolják az Irányító Testület tizenegyedik ülészaka előtt vagy alatt, vagy – amennyiben a tizenegyedik ülészakon nem

születik megállapodás – valamely későbbi ülészakon bemutatott új tudományos vagy technikai információk, vagy amennyiben az Uniónak ezen ülészakon további tárgyalásokat kell folytatnia, az uniós álláspontot érintő kismértékű technikai változtatásokban a tagállamok a helyszínen is megállapodhatnak, az e határozat III. mellékletében foglalt elvek tiszteletben tartásával.

3. cikk

Az Európai Unió által a növénygenetikai források élelmezési és mezőgazdasági felhasználásáról szóló nemzetközi egyezmény Irányító Testületében az Egyezmény I. mellékletének módosításaival kapcsolatban képviselendő álláspontról szóló, 2022. szeptember 13-i (EU) 12102/22 tanácsi határozat hatályát veszti.

4. cikk

Ez a határozat az elfogadásának napján lép hatályba.

5. cikk

Ezt a határozatot 2029. december 31-ig kell alkalmazni.

6. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság és a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről

az elnök

[...]